

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: Tworzywa szkliste w archeologii
2. Kod zajęć/przedmiotu: 19-TSA-f-SZ-Arch
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): fakultatywny
4. Kierunek studiów: archeologia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): -
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 h: 20h W i 10 h ĆW
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr Marta Krzyżanowska, marta.krzyzanowska@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): w zależności od potrzeb

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z technologią produkcji tworzyw szklistych (m.in.: „fajansu” czy szkła właściwego), sposobów ich barwienia oraz formowania poszczególnych przedmiotów. Przedstawione zostaną metody badań tworzyw szklistych zarówno typologiczne jak i archeometryczne. Studenci zapoznani zostaną z charakterystycznymi dla poszczególnych okresów przedmiotami.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Podstawowa wiedza z zakresu archeologii.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
TSA_1	posługiwać się pojęciami i terminami związanymi ze szklarstwem.	K_W02, K_W04, K_U01, K_U02, K_K01, K_K02
TSA_2	Zna różnicę pomiędzy różnymi metodami produkcji tworzyw szklistych (m.in. ceramiki kwarcowej czy szkła).	K_W02, K_W04, K_W05, K_U01, K_U2, K_K01, K_K02
TSA_3	Zna surowce wykorzystywane do produkcji tworzyw szklistych oraz miejsca ich produkcji znane ze źródeł pisanych.	K_W04, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_K01, K_K02
TSA_4	Wie w jaki sposób formuje się szkło (m.in. paciorki szklane, naczynia). Zna i potrafi rozpoznać różne techniki manipulacji szkłem.	K_W02, K_W04, K_W07, K_W08, K_U02, K_U05, K_U06, K_K01, K_K02
TSA_5	Zna charakterystyczne dla poszczególnych epok przedmioty szklane, potrafi je opisać	K_U05, K_U05, K_U06, K_U06, K_K01, K_K02
TSA_6	Zna metody badań nad szkłem, zarówno typologiczne jak i archeometryczne oraz potrafi je kreatywnie wykorzystać	K_W04, K_W05, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_K01, K_K02

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
---	--------------------------------

Podział tworzyw szklanych, zapoznanie z podstawową terminologią	TSA_1
Surowce wykorzystywane do produkcji tworzyw szklanych, sposoby ich uzyskiwania, barwienia	TSA_2, TSA_3
Pierwsze tworzywa szklane. Badania nad ceramiką kwarcową, sposoby jej wykonywania oraz możliwości analityczne	TSA_2, TSA_3, TSA_6
Zapoznanie z różnymi sposobami formowania szkła w starożytności i średniowieczu	TSA_4
Charakterystyka wykorzystania szkła, sposobów jego transportu oraz handlu szkłem w różnych epokach	TSA_3, TSA_5, TSA_6
Przedstawienie charakterystycznych dla poszczególnych epok zabytków wykonanych ze szkła (m.in. paciorków, naczyń)	TSA_5
Przedstawienie metod badawczych szkła	TSA_6

5. Zalecana literatura:

- Biek, L. & Bayley, J. 1979. Glass and other vitreous materials. *World Archaeology* 11 (1), 1-25.
- Freestone, I.C. 2008. Pliny on Roman Glassmaking. In M. Martiń-Torres & T. Rehren (eds) *Archaeology, History and Science, Integrating Approaches to Ancient Materials*. Walnut Creek, CA, 61-76
- Jackson C.M. & Smedley J. W. 2008. Theophilus and Use of Beech Ash as a Glassmaking Alkali. In M. Martiń-Torres & T. Rehren (eds) *Archaeology, History and Science, Integrating Approaches to Ancient Materials*. Walnut Creek, CA, 61-76
- Pollard, A.M. & Heron, C. 2008. *Archaeological chemistry*. Cambridge: Royal Society of Chemistry, The chemistry and corrosion of archaeological glass 149-190.
- Purowski, T. 2019. *Od fajansu do szkła. Kontakty ziem polskich z głównymi centerami cywilizacyjnymi w II-I tys. p.n.e.*. Wydawnictwo IAiE PAN
- Shortland A.J. 2008. Cuneiform Glass Texts: A Question of Meaning. In M. Martiń-Torres & T. Rehren (eds) *Archaeology, History and Science, Integrating Approaches to Ancient Materials*. Walnut Creek, CA, 61-76
- Stawiarska, T. 1985. *Paciorki szklane z obszaru Polski północnej w okresie wpływów rzymskich*. Wrocław
- Stawiarska, T. 1999. *Naczynia szklane z okresu rzymskiego w Polsce*. Warszawa

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	

Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	TSA_1-TSA_6					
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Poster i jego prezentacja	x					
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30 h
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	5 h
	Czytanie wskazanej literatury	10 h
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	15 h
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		60 h
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania
dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania
dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania
dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania
dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania
niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania